

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 1879/07
23.10.2008. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Снежане Андрејевић, председника већа, Споменке Зарић, Соње Бркић, Слађане Накић-Момировић и Миломира Николића, чланова већа, у парници тужилаца АА1 - АА6, које све заступа АБ, адвокат, против туженог ББ, кога заступа БА, адвокат, ради побијања дужникових правних радњи, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Окружног суда у Ужицу Гж.633/07 од 11.04.2007. године, у седници одржаној 23.10.2008. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДАЈУ СЕ пресуда Окружног суда у Ужицу Гж.633/07 од 11.04.2007. године и пресуда Општинског суда у Ужицу П.967/06 од 15.01.2007. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Ужицу П.967/06 од 15.01.2007. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се у односу на њих утврди да пресуда на основу признања Општинског суда у Ужицу П.255/04 од 19.04.2004. године, не производи правно дејство, што је тужени дужан да призна и трпи да се у поступку расправљања заоставштине пред Општинским судом у Ужицу, као заоставштина пок.ПП бивше из Ужица, расправи један стан на спрату породичне стамбене зграде постојеће у аа, који се налази на кат.парцели вв КО ГГ, а који се састоји од три собе, предсобља, кухиње, купатила, шпајза и подрума, укупне површине __ м2, док су другим ставом изреке тужиоци обавезани да солидарно накнаде туженом трошкове поступка у износу од 41.955,00 динара.

Пресудом Окружног суда у Ужицу Гж.633/07 од 11.04.2007. године, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена је првостепена пресуда.

Против ове другостепене пресуде, тужиоци су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу чл.399. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Сл.гласник РС" бр.125/04) и нашао да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су у предмету Општинског суда у Ужицу П.853/02 поднели тужбу против сада покојне ПП, супруге туженог ДД, ради исплате износа од 444.000,00 динара. Овај парнични поступак је прекинут због смрти њиховог дужника ПП. Поступак расправљања заоставштине ПП је обустављен правноснажним решењем оставинског суда од 31.05.2004. године, с обзиром да нема ни непокретне ни покретне имовине која би била предмет њене заоставштине. У предмету Општинског суда П.255/04 ПП је признала тужбени захтев свог супруга ДД, тужиоца у том предмету, којим је тражио да се утврди да је искључиви власник стана у ГГ, због чега је 19.04.2004. године у том предмету донета пресуда на основу признања. Последица признања тужбеног захтева је да ПП у моменту смрти није имала имовину која би се могла расправити у оставинском поступку и на којој би се огласили њени наследници, па су тужиоци, сматрајући да је ПП изјаву о признању тужбеног захтева свог супруга - овде туженог ДД, дала да би осујетила наплату њиховог потраживања из наведеног предмета П.853/02, покренули парницу ради побијања овакве правне радње свог дужника.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев одбили сматрајући да нису испуњени услови за побијање дужникове правне радње зато што потраживање тужилаца није утврђено правноснажном судском одлуком, да због тога потраживање тужилаца није доспело, те да они немају својство повериоца у односу на супруга туженог као дужника, па самим тим нису ни активно легитимисани у овој парници.

Основано се у ревизији тужилаца указује да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврђено.

Сваки поверилац чије је потраживање доспело за исплату и без обзира кад је настало, може побијати правну радњу свог дужника која је предузета на штету повериоца, с тим да се сматра да је правна радња предузета на штету повериоца ако услед њеног извршења дужник нема довољно средстава за испуњење повериоцевог потраживања (члан 280. став 1. и став 2. Закона о облигационим односима). Чињеница да потраживање тужилаца у овом случају није утврђено правноснажном судском пресудом не значи да то потраживање није доспело, као што то погрешно закључују нижестепени судови, нити да се тужиоци и супруга туженог не налазе у облигационоправном односу у којем тужиоци имају својство повериоца, а супруга туженог својство дужника. Постојање права тужилаца на наплату износа од 440.000.00 динара

Супруга туженог својство дужника. Постојање права тужилаца на накнаду штета од 110.000,00 динара од супруге туженог јесте претходно питање (члан 12. ЗПП) у овој парници за побијање дужникових правних радњи. Због тога суд може или сам решити то питање, с тим да одлука о претходном питању има правно дејство само у овој парници или може да одреди прекид поступка у смислу чл.215. ЗПП став 1, с обзиром да о овом претходном питању већ тече парница. Околност да је решењем суда у тој парници поступак прекинут због смрти тужене не значи да поступак не може да се настави. И према раније важећем Закону о парничном поступку који је био на снази у време доношења решења о прекиду (чл.215. став 1.) а и према сада важећем Закону о парничном поступку (члан 217. став 1.) поступак који је прекинут због смрти странке наставиће се када наследник или старалац заоставштине преузме поступак или када их суд на предлог противне стране позове да то учине. То значи да су тужиоци у тој парници овлашћени да траже наставак поступка из прекида, без обзира што је оставински поступак иза смрти тужиље ПП обустављен. Смрћу лица отвара се његово наслеђе, а наследници стичу својство наследника. Наслеђивање је, по својој правној природи универзална сукцесија. Наследник ступа у све наслеђивању подобне правне односе оставиоца. Ова универзална грађанскоправна сукцесија доводи до процесноправне сукцесије у погледу преносивих права. То значи да се наследник не може противити процесној сукцесији, односно не може одбити да ступи у парницу на место свог правног претходника. Наследници у тој парници тужене ПП су лица која су по закону позвана на наслеђе, те они имају својство њених правних следбеника, па се та парница може окончати у односу на њих преображајем (прерастањем) постојећег захтева за чинидбу (исплату) у тужбени захтев за утврђење постојања потраживања тужилаца према сада покојној ПП.

Због погрешног правног становишта да потраживање тужилаца није доспело јер није доказано правноснажном судском одлуком, првостепени суд није испитивао ни постојање осталих услова за побијање дужникових правних радњи из чл.280. - 285. Закона о облигационим односима, а што ће у поновном поступку утврдити, водећи при том рачуна да предмет побијања може бити само правна радња дужника, а не судска пресуда. Пошто отклони недостатке на које је указано овим решењем, првостепени суд ће у поновном поступку донети правилну и закониту одлуку.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу чл.407. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

Председник већа-судија

Снежана Андрејевић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

вг